

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ &
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
& ΕΚΛΟΓΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΣΤΙΚΗΣ &
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ
Τμήμα Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης
Ταχ. Δ/ση : Ευαγγελιστρίας 2
Ταχ. Κώδικας : 10563 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : 213 136 1008,1034,1035
213 136 1369, 1363,1320,1282,1145

ΕΞ. - ΕΠΕΙΓΟΝ
Αθήνα 28 Ιουνίου 2016

Α.Π.: ΤΑΔΚ 648 /2016

Προς: Δήμους της Χώρας
- Δ/νσεις και Τμήματα
Δημοτολογίων -

Εγκύκλιος: 13 /2016

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για δημοτολογική τακτοποίηση Συμφώνων Συμβίωσης.

Σχετ.: α. Οι διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 56 του ν.4356/2015 (181 Α').

β. Η με Α.Π. ΤΑΔΚ 638/15-6-2016 (1825Β') Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Δ.Α.

Σε συνέχεια της υπ' αριθμ.ΤΑΔΚ638/15-6-2016 απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών και Δ.Α., η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1825/Β'/22-6-2016 και αναρτήθηκε με ΑΔΑ 7ΘΦ7465ΦΘΕ-ΘΞΚ, με την παρούσα Εγκύκλιο δίδονται οδηγίες για την δημοτολογική τακτοποίηση των Συμβιούντων με Σύμφωνο Συμβίωσης που διέπεται από τις διατάξεις του ν.4356/2016.

Επισημαίνουμε ότι Συμβιούντες που έχουν συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3719/2008 και έχουν προβεί στη δήλωση αυτού στο αρμόδιο Ληξιαρχείο, **δεν εγγράφονται σε κοινή οικογενειακή μερίδα**. Δύνανται όμως να υπαχθούν στις διατάξεις του ν.4356/2016 και κατ' επέκταση να αποκτήσουν κοινή μερίδα στο Δημοτολόγιο, **συνάπτοντας νέα συμβολαιογραφική πράξη Συμφώνου Συμβίωσης** (άρθρο 62 ν. 4356/2015), η οποία καταχωρίζεται ως μεταβολή κατ'άρθρο 62 του ν.4356/2015 στην αρχική Ληξιαρχική Πράξη Συμφώνου Συμβίωσης, μεταβολή που δεν συνέχεται με τις μεταβολές κατ'άρθρο 14 του ν.344/1976, ως εκ τούτου απεξαρτημένη από την επιβολή προστίμου.

Δημοτολογικός χειρισμός του Συμφώνου Συμβίωσης

Τα Σύμφωνα Συμβίωσης που συντάσσονται βάσει των διατάξεων του ν.4356/2016, εφόσον δηλωθούν στο αρμόδιο Ληξιαρχείο και καταχωριστούν σε ληξιαρχική πράξη Συμφώνου Συμβίωσης, συνεπάγονται πλέον δημιουργία κοινής οικογενειακής μερίδα των συμβιούντων με αναλογική εφαρμογή των δημοτολογικών διατάξεων που αφορούν τους συζύγους και τα τέκνα.

Υπό το πρίσμα αυτό οι απαιτούμενες ενέργειες για τη δημοτολογική τακτοποίηση των πολιτών σε περίπτωση σύναψης Συμφώνου Συμβίωσης, διακρίνονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1.Σύμφωνο Συμβίωσης μεταξύ δημοτών του ίδιου Δήμου

Όταν δύο δημότες του ίδιου Δήμου συνάψουν Σύμφωνο Συμβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4356/2015, αποκτούν **κοινή** οικογενειακή μερίδα, είτε

- α. με μεταφορά αυτών από τις πατρικές οικογενειακές μερίδες τους σε μία νέα μερίδα, ή
- β. με μεταφορά του ενός συμβιούντος στην υπάρχουσα οικογενειακή μερίδα του άλλου. Οι συμβαλλόμενοι που διέπονται από τις ανωτέρω διατάξεις **δεν** μπορούν να διατηρήσουν ξεχωριστές οικογενειακές μερίδες όσο το Σύμφωνο Συμβίωσης τους είναι σε ισχύ.

2. Σύμφωνο Συμβίωσης μεταξύ δημοτών διαφορετικών Δήμων

Σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει και στους δύο Δήμους να δημιουργηθεί ενδεικτική εγγραφή στη μερίδα του/της συμβιούντος που είναι δημότης του άλλου Δήμου.

Εάν ο/η δημότης είναι εγγεγραμμένος/η στην πατρική μερίδα, θα μεταφερθεί σε νέα οικογενειακή μερίδα όπου θα αποτελέσει το αρχικό μέλος, με την ενδεικτική εγγραφή του/της Συμβιούντος του στο Νο2. Εάν ο δημότης έχει ήδη δική του οικογενειακή μερίδα, τότε εκεί θα εγγραφεί η ενδεικτική εγγραφή του/της Συμβιούντος.

3.Σύμφωνο Συμβίωσης Έλληνα/ιδας πολίτη με αλλοδαπό/η

Όπως και στην περίπτωση (2), θα πρέπει να δημιουργηθεί ενδεικτική εγγραφή του/της αλλοδαπού/ής συζύγου.

4.Σύμφωνο Συμβίωσης γυναίκας ή άνδρα σε χηρεία

Σε περίπτωση που το άτομο που τελεί σε χηρεία συνάψει Σύμφωνο Συμβίωσης, θα εξέλθει υποχρεωτικά της οικογενειακής μερίδας στην οποία ο/η αποθανών σύζυγος ήταν αρχικό μέλος αυτής. Σε περίπτωση ύπαρξης τέκνων με τον/την αποθανώντα/αποθανούσα σύζυγο, τότε τα τέκνα του θα εγγράφουν ενδεικτικά και στον επόμενο α/α ο/η συμβιών/ούσα.

Σε περίπτωση που αρχικό μέλος της μερίδας είναι ο/η χήρος/α, τότε ο/η συμβιών/ούσα του εγγράφεται στον επόμενο ελεύθερο αύξοντα αριθμό της υπάρχουσας μερίδας, δηλαδή μετά τον διαγραφέντα λόγω θανάτου σύζυγο και μετά τα πιθανώς υπάρχοντα τέκνων.

5.Δημοτολογική τακτοποίηση τέκνων γεννηθέντων εντός Συμφώνου Συμβίωσης

Οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 4356/2015 ορίζουν ότι «το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του Συμφώνου Συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες (300) ημέρες από τη λύση ή την ακύρωση του Συμφώνου, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα με τον οποίο η μητέρα κατάρτισε το Σύμφωνο».

Η ανωτέρω διάταξη αφορά το τεκμήριο πατρότητας ετερόφυλων ζευγαριών, το τέκνο των οποίων εφόσον γεννηθεί μέσα στις τασσόμενες προθεσμίες, θα εγγραφεί κανονικά στην μερίδα του πατέρα ή της μητέρας του. Σε περίπτωση ομόφυλων ζευγαριών δεν υφίσταται τεκμήριο πατρότητας. Τονίζουμε ότι κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15 του ΚΔΔ, οι γονείς υποχρεούνται εντός της προθεσμίας προς δήλωση της γέννησης του πρώτου τέκνου τους να προσδιορίσουν με αμετάκλητη δήλωση τους ενώπιον του ληξιάρχου του τόπου κατάρτισης της σχετικής ληξιαρχικής πράξης τη δημοτικότητα του. Η δήλωση αυτή προσδιορίζει και τη δημοτικότητα των τέκνων που θα γεννηθούν μεταγενέστερα εντός του Σ.Σ. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν γίνει η δήλωση αυτή το τέκνο αποκτά την δημοτικότητα του πατέρα του.

Εάν κάποιος από τους γονείς μεταδημοτεύσει, οι γονείς προσδιορίζουν με αμετάκλητη κοινή δήλωση τους στον Δήμαρχο από όπου μεταδημοτεύει, τη δημοτικότητα των ανήλικων τέκνων τους. Αν για οποιοδήποτε λόγο δεν γίνει η παραπάνω δήλωση τα ανήλικα τέκνα, τα οποία ευρίσκονται εγγεγραμμένα στην οικογενειακή μερίδα του γονέα που μεταδημοτεύει, ακολουθούν την νέα δημοτικότητα του, αν όμως δεν την έχουν διατηρούν την δημοτικότητα τους.

Επίσης μεταδημότευση ανηλίκου μπορεί να λάβει χώρα και στην περίπτωση που επιμέλεια των τέκνων περιέλθει με τελεσίδικη δικαστική απόφαση στον έναν από τους γονείς.

6. Δημοτολογική τακτοποίηση λύσης Συμφώνου Συμβίωσης

Μη αυτοδίκαιη λύση

Το σύμφωνο λύεται είτε με συμφωνία των συμβληθέντων που γίνεται αυτοπροσώπως με συμβολαιογραφικό έγγραφο είτε εντός τριμήνου με μονομερή συμβολαιογραφική δήλωση, αφού αυτή κοινοποιηθεί μέσω δικαστικού επιμελητή στον άλλον και ισχύει σε αμφότερες τις περιπτώσεις από την κατάθεση του Συμβολαιογραφικού εγγράφου στο Ληξιαρχείο όπου είχε καταχωρισθεί και η σύσταση του Σ.Σ.

α. Μη αυτοδίκαιη λύση Σ. Σ. μεταξύ δημοτών του ίδιου Δήμου

Η αλληλουχία των βημάτων στη μη αυτοδίκαιη λύση του Συμφώνου Συμβίωσης είναι η ακόλουθη:

α. Αλλαγή μερίδας εντός του ίδιου Δήμου του / της συμβιών/ούσας (διαφόρου του αρχικού μέλους) και διαγραφή αυτού.

β. Διαγραφή των στοιχείων Συμφώνου Συμβίωσης, πλην του αριθμού του Συμφώνου Συμβίωσης, από το αρχικό μέλος της μερίδας.

β. Μη αυτοδίκαιη λύση Σ.Σ. μεταξύ δημοτών διαφορετικών Δήμων

Αν η μερίδα περιλαμβάνει ως αρχικό μέλος μια κανονική εγγραφή και ο/η συμβιών/ούσα είναι εγγεγραμμένος/η ενδεικτικά, τότε απαιτείται η διαγραφή της ενδεικτικής εγγραφής (χωρίς βεβαίως τη μεταφορά της σε άλλη μερίδα) καθώς και διαγραφή των στοιχείων Συμφώνου Συμβίωσης, πλην του Αριθμού Σ.Σ., από το αρχικό μέλος της μερίδας.

Σε περίπτωση όμως που η ενδεικτική εγγραφή είναι το αρχικό μέλος και ο/η συμβιών/ούσα αποτελεί την κανονική εγγραφή, τότε γίνεται αλλαγή μερίδας του δεύτερου μέλους και διαγραφή της ενδεικτικής εγγραφής.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι σε περίπτωση που ο/η συμβιών/ούσα δηλώσει την επιθυμία του να μεταδημοτεύσει μετά την λύση του Συμφώνου Συμβίωσης, ο υπάλληλος του δημοτολογίου υποχρεούται να τον μεταφέρει πρώτα σε νέα μερίδα, λόγω λύσης του Συμφώνου Συμβίωσης και στη συνέχεια να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της μεταδημότευσης, προκειμένου να υπάρχει ακριβής καταγραφή του όλου ιστορικού.

γ. Δημοτολογική τακτοποίηση τέκνων στην μη αυτοδίκαιη λύση του Συμφώνου Συμβίωσης

Κατά ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15 παρ.1 του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων αν η επιμέλεια περιέλθει στον έναν από τους γονείς, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, το τέκνο αποκτά τη δημοτικότητα του γονέα αυτού και εγγράφεται κανονικά στην μερίδα του με ενδεικτική εγγραφή στου άλλου γονέα.

7. Αυτοδίκαιη λύση Συμφώνου Συμβίωσης

Το Σύμφωνο Συμβίωσης λύεται αυτοδικαίως αν συναφθεί γάμος μεταξύ των συμβαλλομένων. Οι σύζυγοι -πλέον - υποχρεούνται να δηλώσουν την αυτοδίκαιη λύση του Σ.Σ. και στον ληξιαρχο του τόπου όπου έχει καταχωρισθεί το Σύμφωνο Συμβίωσης τους, προσκομίζοντας τη ληξιαρχική πράξη του γάμου τους.

Σε περίπτωση αυτοδίκαιης λύσης Συμφώνου Συμβίωσης παραμένουν όλα τα μέλη στην ίδια μερίδα και

α. διαγράφονται τα στοιχεία του Συμφώνου Συμβίωσης

β. ο 2^{ος} συμβιών διαγράφεται και εγγράφεται στον επόμενο ελεύθερο α/α, με ενημέρωση των πεδίων γάμου και στους δύο συζύγους

γ. τροποποιείται η σύνδεση των τέκνων με τον 2^ο συμβιών και συνδέονται με τον α/α του/της συζύγου.

8.Ακύρωση Συμφώνου Συμβίωσης

Οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 4356/2015 ρυθμίζουν τα ζητήματα που αφορούν στην ακύρωση του Συμφώνου Συμβίωσης. Η ακύρωση κηρύσσεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Η πατρότητα των τέκνων που γεννήθηκαν από Σύμφωνο Συμβίωσης που ακυρώθηκε δεν επηρεάζεται.

Η δημοτολογική διαδικασία ακύρωσης είναι παρόμοια με τη δημοτολογική διαδικασία μη αυτοδίκαιης λύσης του Σ.Σ., η οποία περιγράφηκε παραπάνω.

Τονίζουμε ότι οι διατάξεις του πδ. 497/1991 (180Α') εξακολουθούν να ισχύουν, έτσι για κάθε εγγραφή, διαγραφή, μεταφορά από τη μία οικογενειακή μερίδα σε άλλη, προσθήκη ελλειπόντων στοιχείων, διόρθωση εσφαλμένων στοιχείων καθώς και κάθε άλλη μεταβολή στο δημοτολόγιο **απαιτείται σχετική απόφαση Δημάρχου**, η οποία προσυπογράφεται από τον προϊστάμενο του Δημοτολογίου και ενεργείται, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις, είτε αυτεπαγγέλτως – βάσει επίσημων στοιχείων που υπάρχουν στο Δήμο – είτε κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, προκειμένου να καταχωριστεί στο Δημοτολόγιο και να γίνει άμεσα εκτελεστή. Η τήρηση των χειρόγραφων βιβλίων Δημοτολογίων παράλληλα με τη τοπική εφαρμογή του Εθνικού Δημοτολογίου είναι υποχρεωτική, δεδομένου ότι δεν υφίσταται ρητή κατάργηση τους με νεώτερη διάταξη νόμου.

**Ο Υπουργός Εσωτερικών &
Διοικητικής Ανασυγκρότησης**

Παναγιώτης Κουρουμπλής

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- 1.Γραφείο Υπουργού
- 2.Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- 3.Γραφεία Γενικών Διευθυντών
- 4.Διεύθυνση Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης
 - Τμήμα Αστικής & Δημοτικής Κατάστασης
 - Τμήμα Ειδικού Ληξιαρχείου
- 5.Δ/νση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης